

Nova grafična podoba Zveze kulturnih društev Ljubljana

V letu 2013 smo opredelili naše hotenje, da poskušamo osmisliti in nato uresničiti našo grafično podobo, ki naj bi dovolj nazorno sporočala našo vlogo v družbi in obenem reflektirala simboliko prostora v katerem Zveza kulturnih društev Ljubljana deluje (ZKD Ljubljana). Najbolj izstopajoči simbol Ljubljane je zmaj, ki je tudi zastopan v heraldičnem znaku mesta in kot takšen tudi v mestnem grbu že vse od antike naprej. Zato je zmaj znak Ljubljane, ki se uporablja tudi v različnih podobah, javna uporaba znaka pa je od leta 2012 tudi opredeljena v mestnem odloku. Tako imamo sedaj na ZKD Ljubljana izdelan grafični logotip v tekstovni zasnovi, ki je povzetek naše dosedanje podobe, ta pa je še nadgrajena s podobo stiliziranega zmaja. Zmaj, ki bruha plamen iz glave, je v naši podobi zgornji del note, ki na trebušnem delu nekako simbolizira glasbilo. Rep zmaja, ki se spušča pod trup živali, pa stilizirano preide v slikarski čopič. Na ta način smo zelo nazorno povzeli znakovje ljubljanskega zmaja in mu na specifičen način dodali simboliko kulturnih postulatov, katere zastopa naša zveza.

Grafična podoba priznanj Zveze kulturnih društev Ljubljana

Sočasno s snovanjem našega novega logotipa ZKD Ljubljana, smo spreminjali tudi naš dosedanji pravilnik o priznanjih, katerega podeljujemo ljubiteljskim društvom in posameznicam in posameznikom za njihove izjemne dosežke in zasluge pri ustvarjanju, umetniškemu vodenju, organiziranju in spodbujanju kot tudi podpiranju kulturnega dela v Mestni občini Ljubljana. Do sedaj smo ta najvišja priznanja za ljubiteljsko kulturno ustvarjanje v Ljubljani podeljevali bienalno, odslej pa bomo ta priznanja podeljevali enkrat letno, in sicer nekako v času, ko naš narod obeležuje svoj kulturni praznik, 8. februarja. Da bi se odmaknili od našega novega logotipa, obenem pa še vedno ostali likovno izčiščeni v simboliki in vizuelnosti našega priznanja, smo iskali specifično simboliko. Po preučitvi več predlogov, smo se člani v upravnem odboru ZKDLj odločili, da naj bi naša priznanja zaznamovala podoba stiliziranega piskača.

Ljubljanski piskači

Po pismenih virih lahko z gotovostjo trdimo, da so od leta 1544 dalje v Ljubljani delovali mestni piskači in goslači. Verjetno so piskači tu delovali že mnogo prej, a njihova vloga ni bila tako nazorno opredeljena,

kot od omenjenega leta naprej, ko so štirje glasbeniki prišli v Ljubljano iz Beljaka. Primož Trubar, kateri je bil tudi zelo predan glasbi in petju je v svoji pesmarici, katera je izšla leta 1567 zapisal, da je Vid Kisel, tedanji ljubljanski župan zaposlil mestne muzike. Tudi Janez Vajkard Valvasor je v svoji "Slavi vojvodini kranjski" zapisal, da je na ljubljanskem gradu visok stolp, okoli katerega se vzpenjajo stopnice, na katerih z rogom na vse strani piska piskač in na ta način oznanja, da se dan poslavlja in da se tako končuje tudi delavnik na poljih. Ta piskač pa je tudi piskal ob oznanilu raznih slavij. Nadalje zapiše Valvasor, da se včasih na vrhu stolpa oglasijo mestni stolpni čuvaji s tremi glasbili; pozavno, trobento in kornetom. Plačuje jih mesto kot dobre glasbenike.

V tem pogledu lahko sledimo piskačem, ki so v bistvu poklicni glasbeniki. Najbolj cenjen je bil piskač, ki je obvladal piskanje preko kovinskih glasbil (cink). Takšen piskač je bil tudi vodja svojih pomočnikov, ki so v glavnem igrali na pozavne. Seveda so piskači obvladali tudi druge instrumente. Med piskači, ki so v 16. stoletju delovali v Ljubljani, je ohranjena vrsta imen, pri katerih izključno prevladujejo imena nemškega porekla. Protestantizem je imel svoje korenine v nemških deželah, tako da so z uveljavljanjem novega nauka prihajali na Slovensko nemški glasbeniki. Z uveljavitvijo protireformacije je katoliška stran začela pritiskati na piskače, da bi igrali po službi božji, še v stolnici. Kljub temu pa so bili mestni piskači prav povsod, saj brez glasbe ni mogla miniti skoraj nobena prireditev ali slovesnost, bodisi javnega ali zasebnega, bodisi cerkvenega ali posvetnega značaja. Poleg piskačev so k rasti instrumentalnega muziciranja v Ljubljani prispevali tudi mestni goslači. Pripadali so socialno šibkejšim slojem meščanov, ki so se poleg rednih poklicev ukvarjali tudi z muziciranjem, seveda vedno za nagrado.

Iz omenjenega zgodovinskega loka smo pri snovanju našega logotipa za simboliziranje materialne podobe naših priznanj, piskača prepoznali kot zelo primerno figuro. Potrebno je bilo samo še izdelati likovno podobo, katero smo potem izbrali iz nekaj izdelanih osnutkov. Stilizirana likovna podoba piskača, ki je brez časovnih determinant, nam je služila tudi za izdelavo kiparske forme, katero je izdelal priznani kipar in livar, Matjaž Štine iz Ljubljane.

Tako bomo odslej nagrajencem podeljevali resnično prepoznavne in na umetniških hotenjih ustvarjena, likovno dorečena priznanja. Nagrajenka–nagrajenec bo tako na svečanosti prejel mapo z naslovnim potiskom na prednji strani platnic s podobo piskača. Ta podoba v logotip izvedbi bo tudi osnova mapnega lista z kaligrafsko izpisanim imenom in priimkom nagrajenke-nagrajenca, vložnim v mapo. Nagrajenka-nagrajenec pa prejme tudi kovinsko skulpturo stiliziranega piskača na marmornatem podstavku v zlati, srebrni ali bronasti polituri.

Pripravil: Lojze Adamlje, predsednik